

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2012 M. SAUSIO 18 D. NUTARIMO
NR.99 „DĖL VALSTYBINIO GYVENTOJŲ APSAUGOS PLANO BRANDUOLINĖS
AVARIJOS ATVEJU PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO
(TAP NR. 17-1949(3); TAIS NR. 17-8587(6))**

2018-10-22 Nr. NV-2795

Vilnius

1. Projekto rengėjas. Vidaus reikalų ministerija.

2. Projekto tikslas. Valstybės lygiu nustatyti civilinės saugos priemonės ir apsaugomuosius veiksmus jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio rizikai sumažinti ir gyventojams, jų turtui ir aplinkai apsaugoti nuo radioaktyviojo užterštumo dėl branduolinės ar radiologinės avarijos Lietuvos Respublikoje ar už jos ribų.

3. Dabartinė situacija. Atsižvelgiant į grėsmes, galinčias kilti dėl branduolinių ir (ar) radiologinių avarių planuojamoje pradėti eksploatuoti 2020 m. Baltarusijos atominėje elektrinėje Baltarusijos Respublikoje, Astravo rajone (toliau – Baltarusijos AE), galiojantis Valstybinis gyventojų apsaugos planas branduolinės avarijos atveju (toliau – Planas) turi būti patikslintas – numatyta valstybės institucijų ir savivaldybių, patenkančių į Baltarusijos AE pavojaus zoną, administracijos direktorių atsakomybė ir funkcijos, taip pat šių savivaldybių gyventojų perspėjimo ir informavimo, evakavimo, slėpimosi ir kitos apsaugomosios priemonės. Planas taip pat tikslintinas atsižvelgiant į pasikeitusias Branduolinės energijos įstatymo nuostatas.

4. Projekto esmė. Plane siūloma įtvirtinti nuostatas, užtikrinančias apsaugomųjų veiksmų organizavimą ir vykdymą, kuriais būtų apsaugota ir iki minimumo sumažinta jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio rizika gyventojams, gyventojų turtui ir aplinkai nuo radioaktyviojo užterštumo, taip pat nustatyti apsaugomųjų veiksmų taikymo strategiją, jų planavimo dydžius (avarinės parengties zonų ir avarinio planavimo atstumų), nustatyti valstybės ir savivaldybių institucijų funkcijas, visuomenės perspėjimo ir informavimo tvarką.

Plane, atsižvelgiant į teritorijų ypatumus ir atstumą iki statomos elektrinės Baltarusijoje, išdėlioti konkretūs institucijų veiksmai branduolinės ar radiologinės avarijos atveju. Numatyta gyventojų apsauga, informavimas, evakavimas, jodo profilaktika, radionuklidais užteršto maisto, geriamojo vandens, ne maisto produktų vartojimo apribojimas ir kitos priemonės. Numatytos dvi apsaugos zonos – 30 km aktyvi apsaugos zona ir 100 km prevencinė apsaugos zona.

5. Derinimas. Projektas suderintas su Ūkio, Švietimo ir mokslo, Sveikatos apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo, Susisiekimo, Krašto apsaugos, Užsienio reikalų, Aplinkos, Energetikos, Finansų, Žemės ūkio ministerijomis, Radiacinės saugos centru, Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija, Klaipėdos rajono savivaldybės administracija, Marijampolės savivaldybe ir Raseinių rajono savivaldybe, Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, Aplinkos apsaugos agentūra, Aplinkos ministerijos Regionų aplinkos apsaugos departamentu, Lietuvos hidrometeorologijos

tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Policijos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, VĮ Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūra, Viešojo saugumo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Nevyriausybinių organizacijų taryba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybės saugumo departamentu.

Projektas patikslintas įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. balandžio 20 d. išvadą Nr. NV-1018. Buvo atsižvelgta į Vyriausybės Nacionalinio saugumo komisijos 2018 m. kovo 8 d. posėdžio rekomendacijas ir į Vyriausybės kanceliarijos 2018 m. gegužės 8 d. Tarpinstitucinio pasitarimo pasiūlymus. VAESI, Aplinkos apsaugos agentūra ir Radiacinės saugos centras atliko Baltarusijoje statomos branduolinės elektrinės keliamo pavojaus Lietuvos Respublikai branduolinių ir radiologinių avarijų įvertinimą, pagal jo rezultatus parengė išvadas dėl rekomenduotinų taikyti apsaugomųjų veiksmų Lietuvos gyventojams blogiausio branduolinės ar radiologinės avarijos scenarijaus atveju. Teikiamo Projekto nuostatos atitinka reagavimo poreikius į galimą paties nepalankiausio Baltarusijos branduolinėje elektrinėje branduolinės avarijos scenarijaus atvejį.

Institucijų ir savivaldybių pasirengimas Projekto nuostatomis įgyvendinti buvo išbandytas 2018 m. gegužės 10 d. vykusiose valstybės lygio civilinės saugos stalo pratybose „Civilinės saugos sistemos subjektų veiksmai įvykus branduolinei avarijai Baltarusijos Respublikos teritorijoje esančioje atominėje elektrinėje“. Pratybų dalyviai, įvertinę Projekto nuostatų taikymą, pastabų ir pasiūlymų dėl Projekto nuostatų tikslinimo ar koregavimo nepateikė.

6. Atitikimas Vyriausybės programai. Projektas tiesiogiai neįgyvendina Vyriausybės programos nuostatų.

7. Dalykinio vertinimo išvada: Siūlytina projektą patikslinus pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. spalio 19 d. išvadoje Nr. NV- 2783 pateiktas redakcines pastabas svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, prieš tai aptarus Tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Aušrina Genienė

Aušrina Genienė, tel. 8 706 63 769, el. p. ausrina.geniene@lr.lt